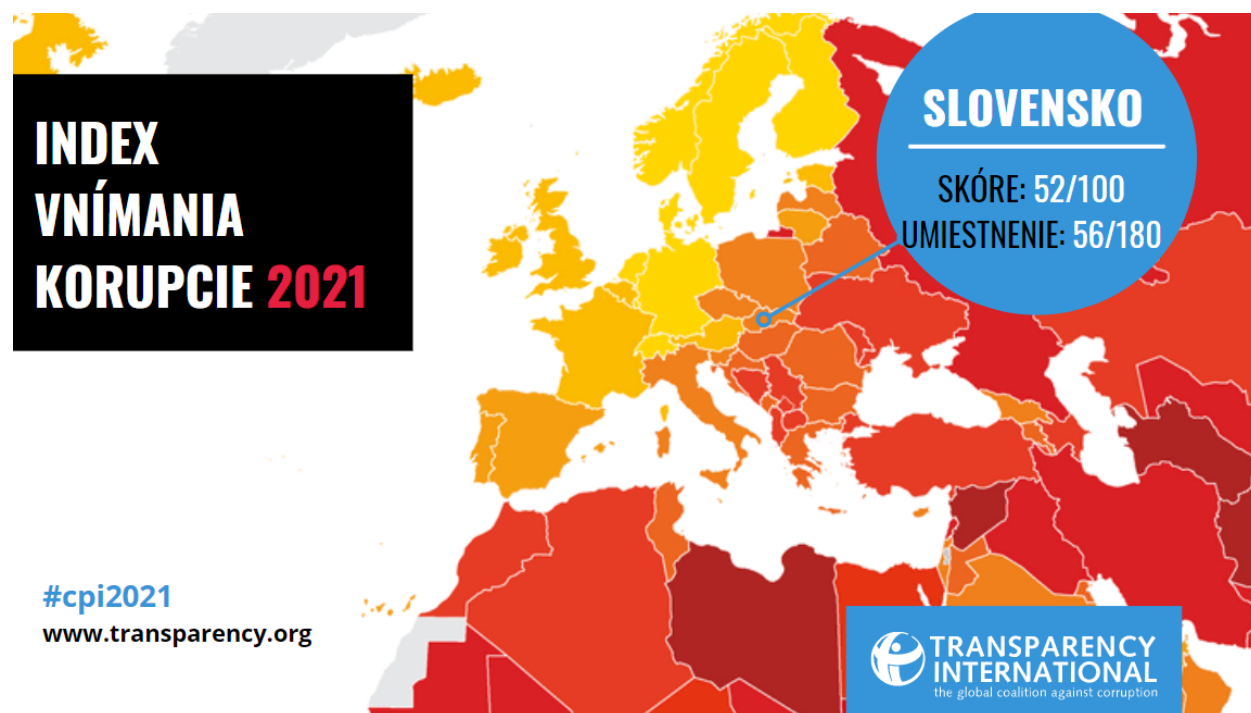

SLOVENSKO SA V REBRÍČKU VNÍMANIA KORUPCIE ZLEPŠILO

Bratislava, 25.1.2022

Slovensko sa v najcitovanejšom **rebríčku vnímania korupcie** (CPI) zostavovanom každoročne centrárou Transparency International **zlepšilo a zo 180 hodnotených krajín skončilo na 56. mieste**. Výsledná pozícia za rok 2021 je tak o **štyri miesta lepšia ako rok predtým**. Slovensko zaznamenalo pozitívny posun aj v dosiahnutom skóre, ktoré sa medziročne zvýšilo zo 49 na 52 bodov zo sto možných. Je tak o **jeden bod vyššie než naše doterajšie maximum** (čím vyššie skóre, tým menej korupcie).

V čom nastal obrat

Súčasnú zlepšenie už možno pričítať pôsobeniu aktuálnej vlády a inštitúcií. Vlnajší **pokles** šiel ešte do značnej miery na vrub predošlého kabinetu Petra Pellegriniho (Smer, dnes Hlas). Rebríček vnímania korupcie sa totiž vypočítava z výsledkov indexov rôznych inštitúcií, ktoré za rok až dva dozadu reflektujú korupciu z pohľadu podnikateľov, investorov či expertov.

Za zlepšením Slovenska možno vidieť predovšetkým **zvýšené úsilie polície a prokuratúry pri odhaľovaní a stíhaní korupcie**. Aj v roku 2021 pokračovalo

vyšetrovanie prípadov dlhodobo nedotknuteľných a vplyvných ľudí, ako sú oligarchovia Jozef Brhel a Miroslav Výboh či bývalý minister financií a súčasný guvernér Národnej banky Peter Kažimír. Prvé prípady sa dostali už aj pred súd, zatiaľ neprávoplatne bol pre zneužívanie funkcie a úplatky odsúdený bývalý špeciálny prokurátor Dušan Kováčik.

Zvýšenú iniciatívu potvrdzujú aj aktuálne štatistiky kriminality za rok 2021, podľa ktorých prokuratúra nikdy [nestíhala za korupciu častejšie](#) (vlani to bolo 252 osôb). Dojem čiastočne kazia sporné a nedostatočne odkomunikované [rozhodnutia](#) o rušení niektorých stíhaní a obvinení zo strany generálneho prokurátora Maroša Žilinku či spory medzi niektorými zložkami polície i prokuratúry.

Kde sú rezervy

Od posledných volieb sa menej často objavovali aj podozrenia z korupcie a prejavy uneseného štátu. Istý progres vidno aj pri **zavádzaní protikorupčných opatrení**, hoci v tomto ohľade sa **vláde zatiaľ podarilo stále dotiahnuť iba zlomok vlastných sľubov**. Rozbehnúť sa vlani podarilo napríklad nový Úrad na ochranu oznamovateľov korupcie, ale aj Najvyšší správny súd, pod ktorý prechádza aj agenda súvisiaca s porušovaním práva na informácie či disciplinárne konania.

Pri viacerých dôležitých inštitúciách sa vláde podarilo uskutočniť **otvorené výberové konania, ktoré priniesli kvalitatívny posun od dlhoročných politických trafik**. Žiaľ, prístup vlády v tejto oblasti zatiaľ nebol systematický a aj v uplynulom roku sme boli svedkami viacerých [straníckych nominácií či nezvládnutých výberových procesov](#).

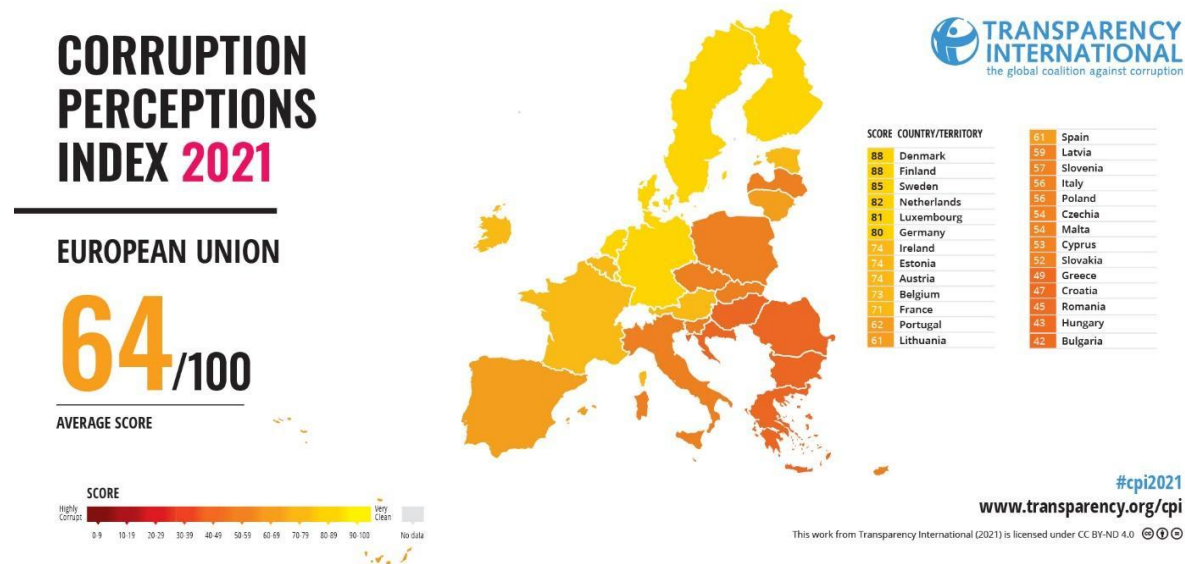
Znepokojivo pôsobil aj zámer vlády vyčleniť spod verejnej kontroly zákazky až za miliardu eur, ktorému sa aj vďaka vzopätiu tretieho sektora a verejnosti podarilo napokon zabrániť prijatím kompromisu. Rozpačito sa vlani rozbiehal proces pri dôležitých zmenách od súdnej mapy cez infozákon a trestný zákon, odpolitizovanie voľby riaditeľa RTVS až po vyrovnávanie sa s konfliktami záujmov a nedostatočnými majetkovými priznaniami verejných funkcionárov. V nedohľadne sú stále konkrétne zmeny v legislatíve o preukazovaní pôvodu majetku, hmotnej zodpovednosti verejných funkcionárov či lobingu.

Priemer EÚ je stále ďaleko

Aj napriek zlepšeniu stále výrazne **zaostávame za priemerom krajín Európskej únie** (priemerné skóre 64). Spomedzi dvadsaťsedmičky skončili za nami iba Grécko (58. miesto), ktoré sa nám po roku opäť podarilo predstihnúť a štvorica Chorvátsko (63.), Rumunsko (66.), Maďarsko (73.) a Bulharsko (78.).

V nedohľadne je zatiaľ aj **ambícia koalície z programového vyhlásenia vlády** posunúť Slovensko v rebríčku o 20 miest oproti [pozícii pred voľbami](#). Aby sme sa

dostali niekde na súčasnú úroveň Lotyšska (36. miesto), Slovinska (41.) či Poľska (42.), **potrebovali by sme získať ešte o 4 až 7 bodov viac**. O sedem pozícií a 2 body stále zaostávame aj za Českom (49.)

Pre **dalšie umiestnenie Slovenska** v nasledujúcich rebríčkoch tak bude okrem vývoja vo vyšetrovaní a trestaní korupcie rozhodujúce aj to, či sa **spormi zaťaženej koalícii bude dariť nachádzať väčšinu pri zásadných zmenách**. S blížiacimi sa voľbami to môže byť ešte ťažšie ako doteraz.

Vývoj vo svete

Aktuálny rebríček monitorujúci situáciu počas druhého roka pandémie COVID-19, potvrdzuje **celosvetovú stagnáciu aj v oblasti boja s korupciou**. Dve tretiny krajín nedosiahli ani polovicu možných bodov, pričom globálne priemerné skóre je rovnako ako pred rokom 43 bodov. Až 27 krajín vlni dosiahlo svoj vôbec najhorší výsledok v histórii (vrátane Maďarska). Z dlhodobejšieho hľadiska, pri porovnaní aktuálneho skóre s tým spred desiatich rokov, môžeme hovoriť o **stagnácii či dokonca zhoršovaní sa až v prípade 86 percent krajín** (Slovensko má aktuálne o 6 bodov viac ako v roku 2012).

Prvú pozíciu v indexe si udržali **Dánsko a Nový Zéland** (rovnako ako vlni po 88 bodov), ku ktorým sa pripojilo aj **Fínsko**. Najväčší medziročný prepád v skóre zaznamenalo Bielorusko (až o 6 bodov), celkovo posledná 180. priečka patrí **Južnému Sudánu** s 11 bodmi. Pred ním skončili Somálsko a Sýria s 13 bodmi.

Pandémia Covid-19 poslúžila mnohým vládám po celom svete ako zámienka pre posilňovanie ich moci a obmedzovanie práva na informácie a ďalších ľudských práv. Problémy sa pritom nevyhýbali ani viacerým krajinám vo vrchnej časti rebríčka, ako

---

ukázali napríklad uniknuté dokumenty [Pandora Papers](#) odhaľujúce rozsiahle ukryvanie majetkov a pranie špinavých peňazí cez daňové raje.

Čo index CPI odráža

Index vnímania korupcie zostavuje centrála Transparency International už od roku 1995, aktuálne výsledky sú medziročne **porovnateľné od roku 2012**. Rebríček je vyrátaný na základe výsledkov krajín v 13 rôznych indexoch nezávislých inštitúcií vrátane Svetovej banky, Svetového ekonomického fóra, ale aj konzultačných spoločností a think tankov. Na vytváraní žiadneho z nich sa Transparency International nepodieľa.

Aktuálny výsledok Slovenska vychádza z hodnotenia v 10 indexoch (čo je aj maximálny počet pre jednu krajinu), **zlepšenie vidno až v šiestich z nich**. Najväčší posun Slovensko zaznamenalo v [porovnaní konkurencieschopnosti](#) švajčiarskeho Inštitútu pre rozvoj manažmentu (IMD), v hodnotení podnikateľského prostredia [IHS Global Insight](#) a v [indexe transformácie](#) nemeckej Bertelsmannovej nadácie.

Hodnotenie tak reflektuje predovšetkým vnímanie korupcie medzi manažérmi, investormi či slovenskými a zahraničnými expertmi. Oproti prieskumom Eurobarometru skúmajúcim verejnú mienku tak súhrnný CPI index väčšmi **odráža vývoj v oblasti veľkej korupcie** (zneužívanie verejných funkcií a zdrojov, čistota tendrov, protikorupčné kroky vlády, atď.). Podrobnosti o [metodike](#) rebríčka, ako aj jeho kompletne výsledky si môžete pozrieť na [stránke](#) centrály Transparency International.

V prípade ďalších otázok môžete [kontaktovať](#) aj slovenskú pobočku Transparency International.

Michal Piško, riaditeľ Transparency International Slovensko